Ч. 96 (13.044). Львів, четвер 5. травня 1932. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 49·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

СЛІПА ВУЛИЦЯ.

(З приводу устроєвих реформ нових шкільних законів*).

Проєкт нового шкільного закону жде лише тільки формального проголошення, щоби стати обовязуючим. Принятий сенатом 11. ц. м. у соймовій редакції без змін, він уже й ніяких змін не матиме.

Український науковий і педагогічний світ цими законами так само заскочений, як і величезна більшість польського. Ні один ні другий не мав впливу на лябораторію, що закони творила. Бо те, що міністерство освіти засягало опінії 60-ти професорів університету, що належать до санаційної організації „Зромб“ і те, що на соймовій освітній комісії 28. січня висказалися делегати учит. польських організацій (українські аналогічні представництва не були запрошені), для ідеольогічних основ закону не мало ніякого значіння. Ідеї проєктодавців, опрацьовані в тишині міністерських кабінетів, перейшли у надзвичайно приспішеному темпі усі складні шляхи законодатних перерібок, від 22. І., т. зв. першого читання, через соймову освітну комісію до 11. II., т. зв. остаточного сенатського рішення і — остали без змін. Треба здати собі справу з того, що проєкт є одним зі звен нової державної політики, якої основним тоном є уніфікація і безоглядне підчинення державі перш усього тих ділянок життя, в яких досі проявлялася громадська ініціятива й автономна діяльність суспільности.

Але хоч як незвичайно важна для українців є державно- і національно-політична сторінка нових шкільних законів, залишаємо її аналізу на боці. Торкнемося лише одної устроєвої зміни, а саме запроєктованого оперття 4-клясової гімназії і цілої низки фахових шкіл на 6-ти клясах народньої школи. З устроєвого комплексу реформи цю зміну вважаємо для нас, українців, найбільш істотною і найбільш далекосяглою.

Перш усього 8-клясові гімназії перестануть взагалі іствувати. Далі, злука дотеперішніх двох перших кляс, що організаційно перейдуть до народніх шкіл, буде більше діймаючою для українського громадянства, що привикло до тих гімназій, опертих на 4-клясовій народній школі, ніж утрата двох найстарших кляс, з котрих повстануть ліцеї. Проєкт міністра Ґрабського вводив 8-клясову гімназію (у проєкті названу ліцеєм), оперту на 4-ох народніх клясах між іншим тому, щоби надто радикально не нівечити характеру тодішньої загальної гімназійної освіти, саме з огляду на те привичаєння до неї також і польського громадянства. На оправдання цієї радикальної зміни обкроєння гімназії здолу, проєктодавці нового закону видвигають погляд, немов то дотеперішній досвід над тілесним і духовим розвитком молоді виказує кращу пристосованість до гімназійного типу шкіл молоді з покінченим 12-им роком життя, аніж з 10-им. А проте сумніваємося, чи таку радикальну реформу устрою гімназії, яка працювала з успіхом продовж сотень літ, навіть такий погляд оправдує. Однак і так радикальну зміну може переболіти громадянство, в якого тип 8-клясової гімназії не є переважаючий.

А в нас?

Не входячи в причини цієї аномалії, стверджуємо, що серед українського громадянства тип 8-клясової гімназії і то старо-клясичної, змонополізував середньо-шкільну освіту. Бо навіть гуманістичні 5-ти літні гімназії майже всі мали 3-літні власні підбудови, що організаційно з гімназією вязалися. На цілому просторі Східної Галичини лише одна українська приватна гімназія і то дівоча не мала трьох перших кляс. Зокрема на терені Східної Галичини, на 19 українських державних і приватних середніх шкіл (тут зараховуємо як осібні школи навіть гімназійні несамостійні відділи в Стрию і Бережанах), хлопячих коедукаційних і дівочих є лише три не старо-клясичного типу.

Державні українські гімназії мають у сумі всього 5 гуманістичних відділів. Таким робом можна ствердити, що на терені львівської шкільної округи, середньо-шкільна наука відбувається для хлопців виключно в 8-клясових і майже виключно в староклясичних гімназіях. Це ствердження можна з малою поправкою розтягнути і на цілу західно-українську територію, бо Волинь має три приватні (також 8-клясові) українські гум. гімназії з дуже слабою фреквенцією, а церковні і монастирські школи гімназійного типу є лише старо-клясичні. Тому ясно, що нова шкільна реформа, яка нагально ліквідує староклясичні і взагалі 8-клясові гімназії, мусить викликати важкі потрясення в українському громадянстві, яке особливо привикло до типу староклясичної освіти, яке побудувало усе своє шкільництво в переважній скількості на тому типі і на 4-клясовій народній школі і, вкінці, мало дешеву спромогу (в порівнанню з іншими спромогами добування освіти) добувати середню освіту, використовуючи до цього народні школи навіть найнижчого ступня.

З переходом двох найнижчих кляс гімназій до народніх шкіл звязане теж питання користи з цього переходу для народніх шкіл і для майбутніх середніх шкіл. Є цілий ряд поважних польських голосів, що появилися з нагоди реформи (Ґрабський, Навроцинський, меморіяли краківського і львівського університету), які виказують, що цей перехід понизить рівень гімназійної освіти і не принесе користи народній школі.

Однак найприкрішим для української нації з тих усіх наслідків, які матиме перехід двох найнижчих кляс гімназії до народніх шкіл, це наслідок, який сьогодні й передбачити годі, та який виявиться може в припиненню, а напевно у великому зменшенню допливу здібних одиниць з широких верств української народньої гущі до інтелігентних верств. Гімназії й фахові школи побудовані на школах народніх другого щабля, матимуть тепер напевно зменшений доплив дітвори, а ця обставина змінить дотеперішнє відношення соціяльних верств народу, отже вплине на перебудову його соціяльної структури. Причиною тих глибоких, тепер неможливих до передбачення соціяльних перемін буде те, що між першим щаблем народньої школи, після 4-ох літ навчання і гімназією (чи відповідаючими їй організаційно фаховими школами) повстане дволітний прорив, або т. зв. *сліпа вулиця*. *Цю „сліпу вулицю“* могла би усунути лише відповідна сітка народніх шкіл з достаточною скількістю шкіл вищого типу, отже шкіл з 5-ою і 6-ою клясою.

Скількість сільської молоді, яка на найближчих літах засилюватиме українську інтелігенцію, зменшиться у звязку з введенням нових шкільних законів у десятеро!

Додаймо до того, що сільська молодь, яка захоче вилізти на найвищий щабель суспільної драбини, переважно буде змушена змінити своє місце осідку чотири рази (з батьківського села до села або міста з 6-клясовою школою, до середньої школи, до ліцею, переважно на університет)! Ця селекція заможности буде далеко більше важкою не лише для селянських мас, але й для сільської інтелігенції, аніж селекція уздібнень і замилування... І тому „сліпа вулиця“ створена новим проєктом матиме величезні наслідки для соціяльної структури, опісля для національного обличчя українського народу. Тут не переконує арґумент віцеміністра Перацького, що новий шкільний устрій не відпихає сільських дітей, які кінчать школу першого ступня від дальшої освіти, бо, мовляв, така дитина може покінчити школу другого ступня в найближчій місцевості. На українській території такою найближчою місцевістю зі школою другого ступня буде з правила місто. Та що значить для селян удержання дітей хоч би й у повітовій закутині, доказує упадок фреквенції українських приватних гімназій у Яворові і Рогатині. Приходиться скоріше припустити, що таке утруднення для сільської дітвори у допливі до шкіл середнього типу має дійсне, але укрите завдання зменшити дотеперішню скількість української інтелігенції й утруднити її зріст.

Очевидно перед українським громадянством стоїть тепер відповідальне завдання, зробити шкідливі наслідки шкільного проєкту якнайменше шкідливими, а користи, які цей проєкт дає, використати якнайбільше. Безумовно українське громадянство використає теж і політичні моменти закону і буде старатися зменшити їхні некорисні для себе наслідки. Також певно, що розбудовою відповідної шкільної сітки приватних шкіл, поставленням позитивних домагань до шкільної влади що-до розбудови сітки державних шкіл, громадською ініціятивою у закладанні бурс і інтернатів та влекшенням доступу сільської дітвори до шкіл вищих типів буде можна зробити цю „сліпу вулицю“ менше небезпечною. Словом, нові шкільні закони повинні розбудити громадську енерґію українського народу. Не сумніваємося, що розбудять.

Вол. Кузьмович.

*) Цю статтю передаємо у скороченню з останнього числа журналу „Рідна Школа“, з огляду на актуальність проблеми й авторитеті уваги ш. автора. — Прим. Ред.

ПОМІЧ НАНСЕНІВСЬКОГО „ОФІСУ“ УКРАЇНСЬКИМ ВТІКАЧАМ.

„Журналь де Женев“ з 24. квітня повідомляє: „Адміністраційна Рада уповажнила „Офіс“ видати 10.000 швайцарських франків для уладження українців та інших втікачів, що дісталися до Румунії“. Одночасно повідомляють, що на переселення вірмен досі взято до 9.500.000 французьких франків.

(У. Б. в Женеві.)

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 22 kwietnia 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 85 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 19 kwietnia 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 221/32, na posiedzeniu niejawnem w dniu 22 kwietniu 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18 kwietnia 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 85 z daty Lwów dnia 19 kwietnia 1932 r. zawierającego w art. „Dopysy“ od słów „Umer hrom. komisar“ do końca artykułu znamiona wyst. z § 302 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 dzpp. Nr. 6. ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej całego artykułu ma na celu przeciwstawieniem sobie 2 ugrupowań politycznych zohydzić jedno z tych stronnictw, pogłębić ich różnice ideowe i organizować wrogie obozy do walki wzajemnej. — Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokulant: Dr. B. Gleich wr. Za zgodność: Lipanowicz, starszy sekretarz.

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 22 kwietnia 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 86 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów dnia 20 kwietnia 1932 r. do Syg. VI. 1. Pr. 220/32, na posiedzeniu niejawnem w dniu 22 kwietnia 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 19 kwietnia 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 86 z daty Lwów dnia 20 kwietnia 1932, zawierającego w artykule pt. „Widhomin zahalnoho perepysu“ w całości znamiona występku z § 300 uk. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu nieprawdziwemi twierdzeniami i przekręcaniem faktów poniżyć zarządzenie władz administracyjnych w zakresie nadzoru nad przeprowadzaniem spisu ludności imputując tym Władzom niezgodne z prawem postępowanie. Sprostowanie Urzędu Wojewódzkiego sporządzone zostało na podstawie ustalonych w przeprowadzonych przez Pow. Komendę P. P. w Sokalu dochodzeniach faktów, na podstawie których Pow. Kom. P. P. w Sokalu wniosła dnia 22 I. 1932 r. do Nr. 4624/31 do Wiceprokuratora Rej. IX. S. O. we Lwowie doniesienie karne przeciw Dr. Chomyckiemu o przekroczenie z §§ 286, 287, 300, 333 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokulant: Dr. B. Gleich wr. Za zgodność: Lipanowicz, starszy sekretarz.

Роззброєння на Заході і збройний конфлікт на Далекому Сході.

Ці дві речі такі ріжні своїм змістом і такі далекі географічною відсталістю лучить на розброїній конференції у Женеві своєю особою п. Стімсон з Вашінгтону. Збільшена участь Злучених Держав Америки у працяї конференції розброєння принесла принаймні деяку ясність в саме поставлення справи та зазначила напрямок, від якого можна чекати деяких позитивних наслідків цілої конференції.

Проєкт інтернаціональної поліції на послугах Союзу Народів, проєктований Францією, можна вважати похованим. „Журналь де Женев", який вважають — так мовити — органом Союзу Народів, звертає увагу на те, що 16-ий ротикул Союзу передбачує не частинний ужиток збройної сили кожного з членів, як цього жадає Франція для організації міжнародньої поліції, а поставлення до розпорядження Союзу Народів цілої збройної сили всіх держав, що до нього належать. На жаль, Злучені Держави до Союзу Народів ще не належать. Можна думати, що і Франція, висуваючи свій проєкт забезпечення світового миру, не дуже то числилась з можливістю „компензацій" за своє зречення з нього. Якісне та кількісне зменшення збровнь всіх держав, яке обстоюють представники Америки, Франція не вважає достаточним забезпеченням для себе і жадає окремого забезпечення від Англії. Однак англійська фльота не покине своїх портів без певности, що американська фльота зробить одночасно те саме. Справа забезпеки миру, а тим самим розброєння, лежить таким чином по той бік Атлянтику.

Треба завначити готовість Злучених Держав заявити, що ніколи не будуть підтримувати напасника; але в самій Америці є вже політичні кола, що готові піти значно дальше і пропонують економічні санкції проти держав, що порушують основи світового миру та противляться постановам Союзу Народів. Ці санкції подумані в першу чергу для вдержання миру на Далекому Сході, але вони можуть стати постійною зброєю в руках Союзу Народів. Депутат Нортон Гул в палаті послів та депутат Каппер в Сенаті внесли дуже подібні законопроєкти про заборону кредитів та економічний бойкот нападаючої сторони. Подаючи свою резолюцію п. Гул заявив, що цілею її є зміцнити механізм миру та дати можність Злученим Державам співпрацювати в цім відношенню з іншими державами. Основи для цієї співпраці мають між іншим очевидно підготувати й американські представники в Женеві. Це треба тим більше витати, що московський уряд всіми засобами намагається використати противенство інтересів між Америкою та Японією на Далекому Сході в напрямі визнання Радянщини Злученими Державами. Але співпрацювати разом з Европою і большовиками річ неможлива, тому оправдана буде надія, що Злучені Держави виберуть скорше співробітництво з державами Европи. *(У. Б. в Женеві.)*

Після смерти бл. п. Юліяна Романчука.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ ВІД ЕКСЦ. МИТРОПОЛИТА.

Ексц. митр. Шептицький вислав на руки сина бл. п. Юл. Романчука, секційного радника Юліяна Романчука у Відні, такий вислів співчуття:

Високоповажаний Пане!

Прошу приняти від мене для себе і для родини найщиріші вискази співчуття по смерти великого патріота й такого заслуженого, довголітнього провідника нашої політики, покійного Вашого Батька. Дуже жалую, що хороба задержує мене в ліжку й не позволяє брати участи в похоронах.

З висловами пошани

† Андрей, Митрополит.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ ВІД УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ УСТАНОВ.

На адресу Головного Виділу Т-ва „Просвіта" прислали вислови співчуття: Український Університет у Празі (за підписом ректора проф. д-ра І. Горбачевського), Український Академічний Комітет у Празі (за підписами голови управи проф. дра Горбачевського і ген. секретаря проф. д-ра Б. Матюшенка) і Національний Музей (за підписом директора д-ра Іл. Свєнціцького).

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ ВІД РІЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ І ПООДИН. ГРОМАДЯН

На адресу Гол. Виділу „Просвіти" прислали заяви співчуття: Союз Українських Емігрантських організацій в ЧСР. (за підписами голови Союзу М. Галагана і секретаря Е. Омельчука), Союз Українських Пластунів Емігрантів у Празі і Луцька Повітова „Просвіта". На адресу Центрального Комітету УНДО: Взаїмна Поміч Українського Вчительства (за підписами Івана Ющишина й Андрія Зеленого) і національні установи Дрогобича (за підписом адв. д-ра Витвицького — телеграма). На руки радн. Юл. Романчука: Виконавчий Комітет Українських Товариств в Австрії (за підписами предсідника Омеляна Клюна і гол. писаря д-ра Юрія Вітошинського). На адресу Редакції „Діла": Ст. Сірополко з Праги.

ЩЕ ОДНА КЛЄПСИДРА.

Крім вичислених у нас клепсидр появилася на мурах міста ще одна клепсидра, а саме від Сеніорату Ставропигійського Інституту, в якому пок. Ю. Романчук був найстаршим членом Клепсидра появилася в російській мові.

* * *

Крім вгорі поданих наспіли ще такі вислови співчуття з приводу смерти бл. п. Юліяна Романчука: — від Ради Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі за підписами В. Прокоповича, О. Удовиченка й бібліотекаря, від Українського Бюра в Женеві за підписом М. Троцького і накінець від Т-ва українських інжинірів у ЧСР.

Вечір славянських народніх танців.

Брно, 23. квітня 1932.

Щасливу думку деяких славянських студентських організацій у Брні на Мораві добре перевело т-во студентів фільософії Масарикового університету в Брні дня 23 квітня, улаштувавши вечір славянських народніх танців. Академічні т-ва поодиноких славянських народів виступили у своїх народніх строях перед дібраною, численною публикою.

Вечір відбувся під протекторатом краєвого президента Морави, голови м. Брна, ректорів усіх чеських високих шкіл берненських та консулів болгарського, югославянського та польського.

Кажучи про великий успіх цілого вечору, несбхідно розріжнити дві сторони виконання народніх танців заступниками поодиноких славянських народів: ефект зовнішній і внутрішня вартість самого танку. Під цим оглядом виступ наших студентів, організований „Урк. Студ. Спілкою у Брні", під проводом учня школи В. Авраменка п. мгр. Ілька Куницького придбав перше місце; воно ніби трохи й ніяково самим українцям про це так писати, але це погляд багатьох людей інших національностей, доказом чого горячі оплески публики.

Українці виступили із 1) „Козачком подільським" (п-на Мотринчуківна, п. Вальчик), 2) „Запорожським герцем" (пп. Вальчик, Галій, Нейда, Боднар) та історичним танцем 3) „Гонта" (п. І. Куницький).

Поляки жваво і легко протанцювали свого

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1932.

З нових видань.

НОВІ КНИЖКИ.

I.

„DAS LAND OHNE SONNTAG", **herausgegeben von Friedrich Safis-Samaden, Eigenverlag, Wien, Leipzig.**

Що 3-томова праця Віталія Юрченка про „Соловки" не є видумкою, фантазією автора, як то наші радянофіли силкуються представити, свідчить факт, що і серед німців, які — як відомо — до недавна з деяким довірям ставились до більшовицьких обіцянок „золотих грушок на вербі", починають тверезо дивитися на обставини в Радянщині. Автори поважної книжки Ельфреда і Людвіг Кумери вправді не працювали на більшовицькім „заводі", як інші, що наявшись на роботу, потім тікали із душею, одначе їм вистало переїхати автом для розривки з Персії через Кавказ, понад Чорне Море, на Київ до польської границі, отже не тими шляхами, якими більшовики возять чужинця звичайно попри Потьомкінські села, з наочного досвіду, з принагідних розмов зі стрічними нужларями, селянами та робітниками, виробили вони собі правдивий образ побуту. Вже сама обставина, що треба би піддатись під опіку державного російського туристичного товаритсва („Інтуриста") і цілу дорогу мати на карку невідступного сателіта, агента того товариства, незвичайно прикро вражала авторів книжки. Єдиним завданням такого контрольора була не так охорона туристів, як журба за те, щоб туристи не стикалися непотрібно з людьми. Тільки тому, що доріг для авт нема, що мостів нема, що треба було безліч разів авто з багна витягати та його направляти — бувала нагода з людьми принагідно поговорити — а те, що автори довідалися, дало їм поняття як люди живуть. Чули лише скарги на нужду, нарікання на гніт і від селян і від робітників, які іноді питали, коли вже раз прийде та світова революція і спасе їх. Автори книжки звичайно відповідали, що як би лиш два дні на світі панували такі відносини, як на Радянщині, то вибухла би в світі революція. Також на захвалювану большевиками „пятилетку" покладались люди як на обіцяне спасення. Та щож, — автор мав нагоду ствердити, що вся робота йде без системи; з найкращими спровадженими машинами поводяться невміло, недбайливо по руїнницьки. Всюда нужда, голод, бруд і рабський послух перед терором упривілеєної партії, яка гірше від усяких царських чиновників висмоктує соки робучого люду.

II.

VON DER G.P.U. VERHAFTET **von Wilhelm Melchert.**

В 7. числах **Wochenausgabe Neues Wiener Tagblatt** почавши від 14 листопада 1931 описав технічний робітник, Вільгельм Мельхерт свої пригоди після 4-літнього побуту для зарібку в Архангельську. Тому, що діставав часті листи з закордону і журнали попав у підозріння, що він англійський шпіон. Доказів не було, а все-ж післали його далеко на північ до концентраційного табору. Те, що перебув і видів там, перевищає описи Юрченка. А спасся при помочі „безпризорних" себто волоцюг бездомних, які вказали йому спосіб дістатись поспішним поїздом із Вятки до Ленінграду в скрині на попіл під вагоном. А в Ленінграді німецький консуль виправив його пароплавом до Німеччини.

III.

ELF MONATE IN RUSSLAND **von Karl mersdorfer.**

Найвиразніше змальовує відносини робітників у С.Р.С.Р. переконаний комуніст-німець, Карло Румерсдорфер, який в р. 1923 мусів з Німеччини утікати до Австрії, де як переконаний комуніст не лише належав до комуністичної партії, але в липні 1927 брав діяльну участь у революції при спаленні „Юстіцпалясту". Опісля їздив з робітничою делєґацією до С.Р.С.Р., щоб придивитись тамошнім відносинам, а осліплений їхньою пропаґандою рішив з жінкою і сином переселитися до С.Р.С.Р. в грудні 1930. Хоч як щиро був захоплений ідеями комунізму, ледве міг видержати в комуністичному раю 11 місяців і лише з великим трудом встиг звідти видобутися. Дуже яскраво описує він історію свого побуту у С.Р.С.Р. в 10 числах **Wochenausgabe des Neuen Wiener Tagblattes** почавши від 9 січня 1931. Той побут вилічив його ґрунтовно із замотеличення московським комунізмом.

НОВІ ЖУРНАЛИ.

„УКРАЇНСЬКИЙ ІНЖЕНЕР". Орґан Союзу організацій інженерів українців на еміґрації. Подебради. Ч. 1, 2 і 3. 1931—1932.

Не маю наміру давати тут оцінку цього журналу, як фахового органу, — це діло спеціялістів, — а хочу лише вказати на те, що „У. І." поруч зі статтями спеціяльного характеру містить статті, які можуть зацікавити не лише інженера, а кожного інтеліґента.

З таких статтей із перших трьох чисел „У. І." можу назвати дві статті О. Бочковського —„Поневолена нація та інженери" (ч. 1) і „Проблематика техніки та праці" (ч. 3) та статтю В. Січинського „Шевченко — гравер" (ч. 3).

У першій статті О. Бочковський переконуюче доводить, що визволення народу доти буде ілюзоричним, доки нарід не матиме певної та непохитної бази, а тому поневолений нарід, який веде боротьбу за національне самоозначення, мусить боротися проти чужого капіталу й чужого пролетаріяту. Ця боротьба для свого успіху вимагає від поневоленого народу фахових і спеціяльно кваліфікованих сил, які працювали би для добра рідного краю та власного народу. На прикладі з історії визвольної боротьби ісляндців автор показує, що технічна праця під національним оглядом споняла там

„Мазура" а чехи гарно провели „Беседу" чеську і у II відділі моравську.

Югословяни виступили з своїм прадавнім танцем „Коло" та його одноманітність безумовно була причиною найменш гарячого приняття публикою. „Союз русских студентов" затанцював: 1) „Боярський танець", 2) „Характеристичний руский танець" — кілька фігур із гопака, дійсно характеристична фігура з кавказького танцю „Лезгінка", фігура з шаблею із „Гонти" та чимало чисто циркової прикраси. Знавці крутили головами і казали: „Щож тут русского і що тут народнього?!".

Так гості славяни і не побачили русского народнього танцю!

Болгари протанцювали свою традиційну „Раченіцу", що незвичайно подобалась публиці своїми чисто народніми, оригінальними елементами.

До повного успіху вечора бракувало короткого, ядерного, фахового викладу про славянські народні танці. Тим більший це недогляд організаторів, що Брно має такого знавця народнього танцю у славян, як директор моравського, етнографічного музею д-р Ф. Поспішіл.

М. Д.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА" У ЛЬВОВІ.

Дня 11. квітня п. р. відбулися Загальні Збори Товариства „Українська Захоронка" у Львові при участи 70 членів. Зборами проводила п. Малицька, секретарювала п. Ганушакова. Звіт з діяльности Товариства зложили пп-і Гординська, Филиповичева і Ракова. Зі звіту Виділу ми довідалися: минулого року Товариство удержувало у Львові 8 захоронок. До захоронок учащало поверх 400 дітей, які в шкілці мали фаховий педагогічний провід. У часі побуту в захоронці діставали обіди, а виділ старався в

міру спромоги допомогти найбіднішій дітворі, даючи їй дещо з одежі. Уладжено для дітей св. Миколая і Свято Ялинки.

Удержання поодиноких захоронок коштувало приблизно 500 зол. місячно. Виділ мусів всіми силами старатися про потрібні фонди. На доходи Товариства складалися: членські вкладки, субвенції, субвенція добродійного комітету і митрополичого ординаріяту. Це не покривало всіх потреб захоронки і тому Виділ мусів доробляти на удержання захоронок ріжними імпрезами. Педагогічний нагляд над захоронками має „Рідна Школа". Також половину платень одержували учительки від „Рідної Школи". На Зборах видвигнено потребу заснування захоронки на Янівській дільниці. Так само завзивав Виділ до якнайчисленнішої фреквенції наших дітей до шкілок, які, ведені фахово і з повною увагою до дітвори, дають повну запоруку правильної опіки. З того повинні користати в першу чергу жінки, які працюють поза домом. До нового Виділу на пропозицію комісії матки ввійшли: п. Ракова, як голова і як члени Виділу: пп. Гординська, Мудракова, Копачева, Твориддова, Лончинова, Филиповичева, Назарева, Роздольська, Павликовська, Кисілевська. Заступниками членів Виділу вибрані: Дмоховська, Левицька, Мечникова, Камінська. Членами Контр. Комісії стали: пні Федакова, Кульчицька, Бабієва, Кміцикевичева.

Т-во має повну надію на допомогу громадянства у своїх змаганнях.

Від чого залежить фахова здатність одиниці?

При теперішній господарській скруті і зменшенім попиті на працю у кожній майже професії, тільки справніші робітники держаться певно на поверхні. Слабші потопають. Тому особливої ваги набирає питання, від чого залежить фахова здатність одиниці і як далеко можна її збільшити.

Відповідь на ці питання дала практична психольогія (психотехніка). Її досліди в цім напрямі виказали, що загальна фахова здатність усякого робітника, так само шевця, як лікаря чи інжиніра залежить не лиш від засвоєного фахового знання і вправи, але також від вродженого елементарного хисту саме до тої професії.

Кожна професія вимагає від своїх робітників не якоїсь загальної досконалости, тільки кількох точно зясованих, для кожного фаху інших елементарних прикмет.

Ці елементарні прикмети можна через вправу тільки небагато збільшити, так, що робітник з природи менше здатний до якогось фаху, навіть при найбільшій пильности і бажанню, невзмозі дорівняти другому, з природи талановитшому в цьому напрямі. Досліди останніх років виказали, що саме ті ріжні елементарні прикмети, потрібні до виконання якоїсь праці чи звання є багато нерівномірніше розділені поміж людьми, як досі про це думали.

Неприданих до якоїсь праці людей менше, як звичайно думали, і майже в кожної людини є деякі спосібности, які прикладені до відповідного заняття, дають їй змогу працювати з пожитком для себе і інших.

Чим краще допасовані елементи здатности робітника до вимог його фаху, тим лекша для нього праця, тим кращі її висліди, тим більше його субєктивне вдоволення в праці і любов до неї.

Якнайточніше дібраний фах до вродженого таланту одиниці річ дуже важна і для неї і для цілої суспільности. Такого добору дотепер не було. Про вибір праці рішала воля родичів, або „нахил" молодої людини, яка з правила не знає добре ні свого основного хисту, ні тим більше вимогів, що до них ставить вибраний фах. У вислідї вибір виходив припадковий і звичайно менше або більше невдатний.

Таких хибних рішень при виборі професії є в суспільности чи не більше як правильних. У сумі дають вони величезні зменшення обєктивної працездатности і субєктивного вдоволення з праці та охоти до неї. Все те спричинює суспільности матеріяльні і моральні втрати такі великі, що їх розмірів просто годі собі уявити.

Зрозуміння цих фактів розмірно недавне, бо на заході щойно від кількох літ здобуло воно право горожанства. Воно дало товчок до горячкової праці, з одного боку теоретично-дослідної, з другого орґанізаційної: над творенням загального порадництва для вибору фаху. Ця праця йде у всіх державах Заходу від десяти літ у незвичайно скорому темпі при співпраці держави, комунальних установ і широких кол громадянства.

Для недержавної нації, де одиниця мусить боротися не лиш з конкуренцією серед власної суспільности, але і зі зорґанізованим господарським наступом сусідів, питання збільшення конкуренційної здатности особливо важне. Тому здійснення американського гасла: „Кожна людина на своє місце" у нас чи не ще важніше, як у інших народів. Болючі досвіди з недавного минулого говорять про це досить пророчисто.

Переведення загального порадництва для вибору професії мусить принести нам велике збільшення працездатности найближчого покоління в усіх без виїмку ділянках праці. Це може і мусить стати семимилевим кроком на шляху до господарського і політичного самозбереження.

Підготовну працю розпочало Українське Технічне Товариство в порозумінні з нашими шкільними установами. Проєктують там створити порадні для вибору професії, які брали би під увагу з одного боку психольоґічні прикмети одиниці, з другого кожночасний стан ринку праці, себто давали би пораду до якого фаху хто здатний і рівночасно вказували би чи є в ньому вигляди найти заробіток.

Переведення цього пляну вимагатиме величезного вкладу праці і засобів, та ціль вповні їх виправдує. Для здійснення цієї ідеї потрібне передовсім зрозуміння її ваги і захоплення нею цілого громадянства.

Р. Б.

відродженню селянського стану, який майже зовсім занепав, та збільшенню площі території, придатної до заселення. Ще більше яскравим є приклад з визвольної боротьби катальонців, у яких національне відродження відразу стало на ґрунті господарського осамостійнення. У своїй статті О. Бочковський і кличе українського інженера взяти на себе ролю національного будівничого та суспільного інженера.

У другій своїй статті той же автор зупиняється на питаннях з фільософії техніки: чи техніка з усіма своїми досягненнями принесла людям щастя, чи поліпшила їхню долю, чи розкріпачила людей фізично, чи зробила приємнішою їх буденну працю? Світова війна дала відповідь на ці питання, бо наочно виявила деструктивну ролю техніки, що сама була одною з головних причин світової війни. На погляд автора, техніка лише тоді принесе справжнє визволення праці та суспільно-господарське замирення людей, коли ідеал свободи стане ідеалом техніки, інакше кажучи, коли етичний момент стане основним елементом не лише технічної фільософії, але й технічної праці.

В. Січинський у статті „Шевченко — гравер", на основі докладного дослідження гравюр Т. Шевченка та літератури про нього, як гравера, приходить до висновку, що Шевченко у своїх мистецьких працях дав нові досягнення справжнього реалізму й цим стоїть незрівняно вище тогочасних російських реалістів, як Венеціянов з його „пейзонами" чи Федотов з його слабенькими карикатурами з купецького життя, що граверство Шевченка було наслідком глибокої й всебічної освічености мистця та його постійної, впертої праці, а не було виявом інтуїції, як це досі зясовували мистецькі критики.

Вже з цього стислого огляду згаданих тут статтей можна бачити, що журнал „Український інженер" заслуговує на підтримку широкого громадянства.

Ст. Сірополко.

—o—

Страшна більшовицька дійсність.

Один із наддніпрянських еміґрантів одержав від рідні, що живе в Радянщині, листа з якого довідуємося жахливі речі про тамошні відносини. Шурина його, що перед революцією був господарем на 40 десятинах, більшовики спалили за те, що добровільно не йшов до колективізації. Вижити нема з чого, хліб забрали. Син тяжко заробляє в лісі та не може сам виживити сімї. Пишуть, що в крамницях можна купити за такі гроші хліба й ріжних продуктів, але за долари або золото. Хто не має ні одного ні другого, мусить здихати з голоду. За радянські гроші 5 фунтів чорного хліба коштує 11—12 карбованців. Коли вдасться набути такий пятифунтовик, то сімя, що складається із 7 осіб, ділить його на два дні.

Ось так виглядає рай, яким тут дехто людей туманить.

Великі авто-перегони в Берліні.

Авто-спортові кола цілого світу горячково готуються до змагань, що відбудуться 22. травня на „Авус" (скорочена назва авто-дороги між Груневальдом і Ніколясве). З лісти зголошених видно, що найславніші автомобілісти Німеччини (всього 13, а серед них Карачіоля, фон Бравхіч та ін.), Франції (Віліямс, Занелі і Дрейфус), Швайцарії (Товбер), Анґлії (ірл. Гув і Кембіл), Чехії (князь Льобковіч) і, врештою великий переможець останніх міжнародніх змагань, італієць Мазераті міритимуться своїм вмінням і силами своїх машин (марки: Амількар, Буґатті, Альфа Ромео, Деляж, ДКВ, БМВ, Мерцедес, Мазераті і Сенбем).

Змагання відбуватимуться в двох клясах: I — 10 кол або 196, 561 клм., II — 15 кол або . 4, 426 клм.). До першої кляси допущені машини до 1500 куб. цтм. поємности мотору, а до другої машини більшої поємности.

Перегони мають бути також черговим іспитом дороги „Авус", будову якої ухвалено ще в 1907 р., а закінчено щойно в 1921 р. Це була перша в Німеччині дорога, призначена виключно для авт. Довжина „Авус" є 19,57305 клм. Протягом десятиліття кілька разів випробувано ріжні способи: „Мекедем" з просмоленою поверхнею, смоло-бетонова, цементово-бетонова, асфальтова і боккерисько-цеглина покрівля.

Зрозуміла річ, що така дорога притягала до себе увагу не тільки німецьких, але також і чужих автомобілістів. Кількість машин, що послуговувалися „Авус" дійшла в 1923—29 майже до міліона.

На попередніх перегонах осягли на „Авус" 270 клм. швидкости, а пересічно 125.7 клм. на годину при змаганнях II. кляси.

„Загальний Німецький Автомобільний Клюб", що організує цьогорічні змагання сподівається пересічної швидкости до 200 клм. на годину.

—o—ін.

Побіда лівиці у Франції.

Вислід недільних виборів до парляменту.

В неділю, 1. травня ц. р. відбулися у Франції вибори до палати депутованих (парляменту). Весь політичний світ ждав тих виборів з найбільшим напруженням, знаючи, що від їх висліду у величезній мірі залежить не лише внутрішньо - европейська констеляція (передовсім франко-німецькі відносини), але й такі світові проблеми, як успіх чи невдача біжучої конференції розброєння в Льозанні. Передбачуючи можливість виборчих несподіванок і поважних пересунень у нинішньому стані посідання франц. партій, сам премієр Тардіє в останніх тижнях не хотів уже анґажуватися в ніяких поважних рішеннях міжнародного характеру, а в останньому часі такі зовсім „захворів“. Тому у Женеві запанувала повна тишина — у вичікуванні недільних виборів.

Побідила лівиця. Щоправда, розміри цієї побіди досі невідомі, бо дефінітивно вибрано лише *224* послів, а про решту *387* мандатів вирішать аж тісніші вибори в найближчу неділю. Воно вказує на завзятість, з якою ведено виборчу кампанію,

Фреквенція голосуючих була надзвичайно велика. Самі французькі політики не передбачували такої значної участи виборців у голосуванні і французька преса з вдоволенням підпідкреслює громадсько-політичну активність громадян. Щодо оцінки виборчих вислідів, то — очевидно — кожний часопис підходить до неї крізь призму своєї партійної приналежности. Радикальний „Евр“ впевняє, що в найближчу неділю остаточно побідить лівиця; той самий погляд висловлює відомий франц. політик б. премієр і кількакратний мін. фінансів Кайо. „Матен“ у статті п. н. „Сильне пересунення на ліво“ каже теж рахуватися з лівою більшістю у новому французькому парляменті. „Еко де Парі“ потішається, що соц.-радикали виграли коштом соціялістів, але радикальна ґазета „Репіблік“ виразно підкреслює побіду радикалів коштом поміркованих партій і скрайньої правиці. Сам соціялістичний орґан „Популер“ радіє зростом соціялістичних голосів на кількасот тисяч. Правий бульварний „Амі ді Пепль“ хотів би бачити в новому парляменті знову „національну унію“ (якої мужами довіря є Ляваль—Тардіє) та накидається на б. премієра, лідера соц.-радикалів Еріота, як на кандидата на шефа нового уряду.

Щодо персональних виборчих моментів, то вже в першому голосуванні вибрані майже всі відомі лідери: лідер соц.-радикалів Еріо вийшов послом з Ліону, вожд франц. соціялістів Блюм вибраний у Нарбон, так само вийшов послом прем. Тардіє. Зате сензацією став провал ґенерального секретаря соціялістичної партії Поля Форе і то в робітничій дільниці великих промислових заведень Шнайдера — Крезо. Програна Форе є чималою осолодою для противників соціялістів. Вибрано теж м. ін. і радикального діяча Пфайфера, відомого з останньої заяви проти віднови французько-польського союзу. Б. посол Льорен на вістку про некорисний для нього вислід виборів помер на удар серця. В Нансі вибрано б. мін. Марена (скрайна правиця), в Марсилії голову палати депутованих соц.-рад. Буіссона. Зате нпр. перепав б. військовий міністр Лютей.

З огляду на величезну скількість мандатів, за які буде йти боротьба щойно в неділю, дотеперішні цифри є досить хаотичні. А проте вони не залишають ніякого сумніву щодо зросту впливів політ. лівиці у Франції. Це факт тим більше характеристичний, що в сусідній Німеччині зросли впливи правиці, а побіда французьких соціялістів-радикалів приходить безпосередньо після побіди Гітлера у Прусах. Висновок із цього такий, що у Франції безумовно зросло невдоволення з дотеперішньої закордонної французької політики і бажання злагоди з Німеччиною.

—o—

З життя українського студентства.

Союз українських студентських орґанізацій в Румунії.

Дня 24. квітня ц. р. відбувся III. черговий конґрес СУСОР-а, в якому взяли участь представники студентських орґанізацій: Запорожа, Чорноморя, Буковини і Громади. Після відкриття зїзду вшановано память померших членів, як також бл. п. Юліяна Романчука, народнього діяча західно-українських земель. Звіт діяльности в діловому році поодиноких орґанізацій: Черновецьке Козацтво Запороже займається просвітною працею, працюючи на периферії міста. Подібний звіт зложило друге черновецьке козацтво Чорноморе, якого Секція студенток уладила кілька національних свят. Дальші звіти нечерновецьких орґанізацій: Українське культурно-спортове т-во „Буковина“ в Букарешті, співпрацюючи з українською кольонією при уладженні всяких народніх свят. Це тов-о навязало звязки з німецьким і мадярським студенством і постійно інформує румунську суспільність про українські справи. Культурно-спортове Т-во „Громада“ в Ясах працює над освідомленням бесарабських студентів.

По звіті поодиноких орґанізацій складає управа СУСОР-а свій звіт за 1931 р. Союз, що обєднює всі українські студентські орґанізації, які находяться тепер в межах Румунії і заступає національні та станові інтереси українських студентів, вивязався вдоволяючо зі своїх завдань. На протязі 1931 р. виступив СУСОР в обороні українських студентів, яких викинено з державної студентської домівки, потім рішучо протестував проти закриття катедри української мови й історії на черновецькому університеті, як також проти ромунізаційного шкільного режіму на Буковині та Бесарабії.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі вибрано таку нову управу: предсідник Попович Омелько, заступник Іванович Микола, писар Українець Адріян, заступники Николович С., Ільницький І., Бережан В., Мичковський. Надзірна рада: Загородний І., Радомський і Івасюк.

Т-во „Україна“ в Женеві.

На загальних зборах українського студентського Т-ва „Україна“ в Женеві, що відбулися дня 19. квітня ц. р., вибрано новий виділ, до якого входять: П. Трач голова, М. Качалуба заст. голови, Б. Заячківський секретар, О. Питляр касієр, С. Симко господар. В справі студій в Женеві проситься всіх заінтересованих звертатись за інформаціями на адресу домівки Т-ва: Société des Etudiants ukrainiens „Ukraina“ 9, rue de Candolle Genève — Suisse.

—

Процес проти Ґорґонової відложений.

На суботішній розправі відчитали зізнання неприсутнього з причини недуги пасерба д-ра Чалі *Чайковського.* Він зізнав, що критичної ночі двічі завважав, як зпід футра Ґорґонової виставала селединова сорочка на яких 30 цм. Руки закрила, одначе держала їх якнайдальше від тіла.

Опісля *знавці* відчитали протокол із переведеної секції.

Знавець проф. д-р *Вестфалевич,* 2. січня дістав до експертизи футро, пантофлі, скринъочку з відходами, свічку, хусточку (найдену з пивниці), жіночу нічну сорочку, мужеську сорочку, кров наточену для проби з Ґорґонової, кроваві плями з дверей, з ліжка, з килима, з ковдри й ін. предметів. Кров Ґорґонової означили ґрупою „О“, кров Зарембівни ґрупою „А“.

Кров на підшевці рукава та на наталіні виказала приналежність до ґрупи „А“. Білі плями на футрі були з лакеру стін. Кров на хусточці не надається до дослідів, бо перепрана та засалена вуглям. Кров на дивані, килимі на сірнику виказує прикмети ґр. „А“. Приналежности крови на шибі Камінського не стверджено. Волоски, найдені на тій шибі, це фарбоване звіряче волосся (себто з футра).

Зн. д-р *Піро* ствердив на голові 3 рани й одну меншу над бровами. З родних частей ішла кров, дівоча болонка вчасти прорвана. В родних частях були три рани, завдані по смерти або в аґонії якимсь тупим предметом, який втиснено з великою силою, при чому до піхви впхнув убивник палець.

Опираючись на цьому, обор. зажадав від знавців, щоби ствердили, що рани в піхві не можуть походити від пальця Ґорґонової, бо її пальці менші. Зн. *Дадлец* признав, що ямка в піхві була більша як палець Ґорґонової, одначе рівночасно зазначив, що палець хоч і менший, міг завдати більшу рану а зрештою при секції виявлено, що родні части, наслідком чого тканка ослабилася, а тимсамим отвір стає більший або менший.

На основі тих зізнань оборонець д-р Аксер хотів, щоби знавець ствердив, що вбивства доконано на сексуальному тлі та що радше виконав його мущина.

Знавець д-р *Піро* признає, що сексуальних убивств допускаються рівно мущини як жінки, одначе не ствердив, що саме бруховецького вбивства допустився мущина. Дальше на питання прокуратора заявив цей знавець, що такі рани, завдані рукою мущини чи жінки не ріжняться нічим.

Знавець доц. *Дадлец* зізнав, що можливе є, що Зарембівну вбито якимсь іншим предметом, а не джаґаном. Признав, що можливе є, що покійній вбивниця ушкодила полові части, аби здавалося, що це сексуальне вбивство.

Д-р *Опенський* признає, що при дослідах для ствердження катеґорії крови знавці оперували методою, яку сьогодні критикують, як не зовсім добру. Славні дослідники кажуть, що одна метода не може дати зовсім незаперечний вислід. Отже може то бути приналежність ґрупи „А“, та не виключена і ґрупа „О“. Знавець признав навіть, що не досліджували, чи на футрі була кров людська чи звіряча.

У *понеділок* предсідник повідомив, що трибунал постановив переслати до держ. інституту гиґієни у Варшаві: 1) футро Ґорґонової, 2) свічку найдену біля басену, 3) хусточку, найдену в пивниці, 4) шибу з вікна огородника Камінського зі слідами крови, 5) тріски з пивничних і кімнатних дверей зі слідами крови, 6) зішкробання з мурів із кровавими відтисками пальців. *Предмети ті пересилають до згаданого інституту задля біольоґічного досліду та зідентифікування їх на ґрупу крови.*

З тієї причини предсідник перервав розправу до 14-го травня до год. 9. рано.

*

Годиться вкінці згадати ще, що в звязку з поданими вислідами дослідів крови судові знавці зголосять димісію.

—o—

СПРАВА ДАЦИШИНА ПЕРЕД НАЙВ. СУДОМ.

В понеділок, 2-го травня ц. р. відбулася перед Найвищим Судом у Варшаві касаційна розправа внаслідок внесення касації Юрієм Дацишином, Зиновієм Книшом і Миколою Максимюком проти засуджуючого присуду львівського трибуналу. Розправа трівала від 10 год. рано до 4.45 пополудні. Присуд буде проголошений в середу 4-ого ц. м. в год. 2-гій пополудні. Боронили адвокати д-р Глушкевич, д-р Старосольський і д-р Ст. Шухевич. Трьох названих, тобто Дацишина, Книша і Максимюка львівський трибунал засудив, як відомо, у звязку з нападом на почтовий амбулянс під Бібркою.

—o—

РАДН. ІВАХІВ ПЕРЕНЕСЕНИЙ ДО ВАРШАВИ.

Польська Агенція Телеграфічна принесла вістку, що відомий загально зі своїх виступів у ролі політичного експерта на українських політичних процесах радник львівського воєвідства К. Івахів (служив у воєвідському відділі безпеки) перенесений з днем 1. травня у такому самому характері і в такім самім службовім степені до варшавського воєвідства. На місце радн. Івахова приходить до львівського воєвідства дотеперішній референт українських справ у т. зв. відділі національностей при міністерстві внутрішніх справ п. Й. Хорилко.

—o—

БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА ЯПОНСЬКУ ҐЕНЕРАЛІЦІЮ.

Підчас японської військової паради в Шанґаю 28. квітня ц. р. в менті, коли орхестра заграла японський нац. гимн, упала бомба серед ґенераліції, що в окруженні представників японської влади приймала дефіляду. Від вибуху бомби кільканацять осіб потерпіло тяжчі або лекші рани. Міністра Шіґеміцу підкинуло вгору і кинуло на землю. Має розірвані ноги, які мусять йому ампутувати. Д-р Кавабата помер від ран у шпиталю, адмірал Номура втратив одно око, ґенералові Шіракава розторощило лице й вирвало всі зуби, ґенералові Уеда відорвало стопу.

Місце вибуху окружило негайно військо й перевело ревізію серед публики. Показалося, що бомбу кинув один кореєць, якого й арештовано. Він належав до орґанізації терористів, т. з. провізоричного уряду Кореї. На основі його пояснень влада перевела слідство в корейських кол ах, що хороняться на терені французької концесії й зревідувала багато осіб, однак арештували тільки одну особу.

—o—

ПЕРШОТРАВНЕВЕ СВЯТО.

Першотравневе робітниче свято пройшло у Львові, Варшаві та інших містах Польщі спокійно. Тільки в Сосніовци та Стшемешицях прийшло до кривавих сутичок з поліцією. Комуністи заатакували в Сосніовци — як подає ПАТ — поліцію револьверовими стрілами та камінням. Поліція вжила зброї, наслідком чого двох демонстрантів упало трупом а один тяжко ранений. В Стшемешицях було також трьох ранених.

—o—

УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ ПЕРЕД СОЮЗОМ НАРОДІВ.

З польських пресових джерел довідуємося, що на сесії Ради Союзу Народів, яка відбудеться 10. травня ц. р., поставлена на порядок нарад і справа українських жалоб на лихе трактування українських політичних вязнів поліцією.

——o——

ОСТАННІ ВІСТИ

БРІНІНҐІВ КАБІНЕТ ЗАХИТАНИЙ.

БЕРЛІН, 3. V. ПАТ. През. Гінденбург приняв канцл. Брінінга на одногодинній конференції. Політичні кола лучать цю авдієнцію зі згошеною димісією мін. господарки Вармбольда. Причиною димісії ріжниця думок у справі урядових проектів із ділянки суспільної та господарської. Вістка про уступлення Вармбольда викликала здогади на тему захитання Брінінгового кабінету. М. і. говорять про уступлення Ґренера зі становища міністра внутр. справ.

ТАРДІЄ ВДЕРЖИТЬСЯ ПРИ ВЛАДІ.

ПАРИЖ. 3. V. ПАТ. Із 248 оконечних вибраних кандидатів є 129 прихильників для уряду Тардіє, 117 ворожо успосіблених, два нерішучі.

МЕКДОНАЛЬДОВІ ЗОПЕРУЮТЬ ОКО.

ЛЬОНДОН. 3. V. ПАТ. Мекдональд дасть собі зоперувати праве око, хоре на глявкому. Він рішився негайно на операцію, бо хоче виїхати на льозанську конференцію. Зате не поїде до Женеви.

ВЛОМ У СВЯЩЕНИКА.

У Заліщиках вломилися в понеділок до місцевого пароха о. Попадюка (який тоді був у театрі), невідомі злодії, виломили двері до спальні, вирвали вмуровану в долівку підручну вогнетревалу касу та забрали з усією готівкою. З кімнати забрали теж папіроски, мило, тісточка, що доказує, що знали, що священик так скоро не вернеться. Наймичка каже, що чула, що хтось є в кімнаті, та думала, що то священик, бо як він відходив, то нічого їй не сказав. У касі були ос. документи священика, золотий годинник, столове срібло та багато готівки, заг. вартости 66.000 зол. Поліція привела поліційного собаку з Чорткова і цей вів за слідами злодіїв насамперед до хати священика з двірця, а потім до яру над Дністром. Дальше сліди затерлися. З того виходило би, що то були замісцеві злодії, які були в порозумінні з якимись місцевими людьми.

НОВИНКИ

— **Невже знижка цін?** Зачувати, що державні монополі мають обнизити ціни всіх монопольних продуктів. Ціни виробів спіртного монополю вже знижено на 10 проц., а тепер мають обнизити ціни тютюневих виробів, отже тютюну, папіросів і цигар, також на 10 проц. Знижена буде теж ціна соли. Тим способом уряд хоче вплинути на знижку цін скартелізованого промислу. Перш усього мали би подешевіти вугіль, нафта, цукор і дріжджі. Не виключене, що й сірники подешевіють.

— **Антисемітизм у дублянських заведеннях.** Рільничо-лісове заведення львівської політехніки в Дублянах замкнено на необмежений час з причини антисемітського руху серед польської молоді. На другому році появився там від третього весняного триместру студент Бавер, жид, якого польська молодь почала бойкотувати, а вкінці оголосила осторогу, щоби він не появлявся на терені дублянських заведень, бо традиція не позволяє, щоби в Дублянах студіювали жиди. У відповідь на це сенат політехніки закрив заведення.

— **Заява Редакції Літературно-Наукового Вістника.** Від Редакції Л. Н. В. дістаємо до опублікування таку заяву: „З приводу одного газетного заклику про „ювилей“ Л. Н. В., Редакція заявляє, що: 1) вона про ніякий „ювилей“ ЛНВ не знає, 2) його собі не бажає, 3) просить своїх дійсних прихильників, які досі морально і матеріяльно підтримували видавництво, й далі єднати йому передплатників, але стриматися від всякої — хочби чисто пресової — „ювилейної“ акції ЛНВ“.

— **Зловили вбивців із Знесіння.** На доручення перемиського суду арештовано у Львові Михайла Фіґурського, шлюсаря без заняття, що допустився в Перемишлі крадежі. При переслуханні показалося, що Фіґурського підозрівали в грабунковому вбистві на родині Груберів у Львові 24. грудня 1930 р. Тепер він признався, що разом з Карлом Микуляком і Юрком Пивоньом, нотованими злодіями, вимордував дійсно родину Груберів. Вони мешкали тоді на Знесінні. Всіх тепер арештували, а також жінку Микуляка Анастазію, що знала про вбивство, і відставили до Перемишля, звідки перевезуть до Львова.

— **Крадіж у церкві.** Підчас оглядання Божого Гробу у Волоській церкві у Львові витягнув хтось Григорієві Паньчакові, емеритові, з кишені квоту 155 долярів.

— **Дрібні вісти.** В Баковчицях під Перемишлем на фільварку кн. Любомірської стверджено два випадки плямистого тифу. — В Берені під Грибовом арештували одного селянина, який замкнув у стайні екзекутора й постерункового, що прийшли його фантувати. — Окружний суд у Варшаві засудив Зах. Дрожинського на 8 років тяжкої вязниці за вбивство танечниці Іґи Корчинської. — В Жовкві дістався під колеса автобусу 12-літній учень З. Малецький, та вмер опісля наслідком потовчень у шпиталю.

— **Самогубства.** Перед залізничою стацією в Заліщиках кинувся під потяг 20-літній учень четвертого року вчительської семинарії Карло Костельський і погиб на місци. Переведене доходження викрило, що Костельський був хорий на лущицю і находився у важкому матеріяльному положенні. Це й довело його до самогубства. — В огороді Костюшка у Львові пробувала отроїтися Н. Левкович, що приїхала до Львова з Каньчуги шукати праці, але не знайшла. Її відставили до шпиталю. — З тої самої причини згинув самовбивством 19-літній Казимир Братковський, кинувшись під потяг на головному двірці у Львові. Він приїхав шукати праці з Крехович пов. Долина. — В амбулаторії дентистичного заведення у Львові відобрав собі життя Ян Слепокур, учень V гімн. Він відкрутив газовий курок, вложив до рота рурку, з якої виходив ґаз і згинув незабаром.

— **Нові ціни горівки.** Новий цінник виробів державного спіртного монополю, що обовязує від 1. травня ц. р., вводить знижку цін для спірту й горівок. Ціна звичайної 40-процентової горівки обнижена на 1-літровій, півлітровій і чвертьлітровій бутельці від 30—40 гр., ціна горівки „виборової“ 40-процентової обнижена на 10 гр. на чвертьлітровій бутельці, а „виборової“ 45-процентової на 20 прц. на бутельці. — Ціни горівки люксусової: 45-прц. 1 л. 10.40 зол., 0.75 л. 7.00, 0.5 л. 5.40, 0.25 л. 3 зол. — Спірт на домово-лічничі ціли: 90-проц. 1 л. 12.50 зол., 0.5 л. 6.30 зол.; 95-проц. 1 л. 13.30 зол., 0.5 л. 6.70 зол.

— **Вашингтон, Мельон і Чаплін — злочинці.** У стейті Теннесі, місті Ноксвіль, сидять у вязниці злочинці з такими славними прізвищами: Джордж Вашингтон — ошуканець, Андрій Мельон — піяк і Чарлі Чаплін — злодій.

——o——

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ. **(Шевченківський концерт).** Заходом тернопільських культурно-освітніх товариств відбувся в неділю 17. квітня ц. р. Шевченківський концерт в Тернополі при численній участи тернопільського громадянства, яку не все доводиться бачити. Свято розпочав хор „Тернопільського Бояна“ відспіванням „Заповіту“, потім проф. Іван Галушинський виголосив промову про значіння і потребу культу Шевченка. Висказані у промові думки були справді оригінальні і було би вказано, щоби ця промова появилася друком. До участи в концерті запрошено оперового співака д-ра В. Тисяка, що після дволітніх вокальних студій в Італії вернувся недавно до краю. Перед своєю поїздкою до Італії д-р Тисяк співав уже в Тернополі і тепер слухачі мали нагоду порівняти його голос зперед більше як двох літ з нинішнім голосом. Своїм тенором оперує д-р Тисяк у вищих тонах знаменито і легко, при чому голос прибрав значно на силі й кольорі. Праці треба ще тільки над скріпленням нижчих тонів, щоби розширити дещо скалю голосу. Гарно передовсім випало виконання старої пісні „Цвітка дрібная“, котру колись нераз співав на концертах пок. Мишуга. Перший раз далася пізнати як непересічна декляматорка п. М. Левицька, учителька гімназії „Рідної Школи“ в Тернополі. Деклямувала „Неофітів“ Шевченка, місцями справді артистично. На прихильну згадку заслуговує також п. Ю. Крих, учитель музики у школі філії Музичного Інституту в Тернополі, що грою на скрипці в супроводі фортепяну дав публиці кільканацять хвилин дійсної насолоди. При всіх сольових і хорових точках акомпаніювала п. Ст. Дзядикова, учителька Музичного Інституту, з повним розумінням своєї ролі. Говорячи про солістів, не можна поминути й мішаного хору „Тернопільського Бояна“. Перед двома роками було це співацьке товариство над берегом пропасти чи там на краю свого животіння. Прийшли інші диригенти, товариство відновлено і віджило. Проби мішаного хору „Бояна“ відбуваються правильно, між співачками і співаками видно дисципліну, а спільні зусилля хору і диригентів причинилися до зросту музичної культури у нутрі самого товариства і здобули йому загальне признання назовні. Врешті слід піднести і точність у розпочатті і докінченні концерту. Розпочали його точно 15 мінут після 8. години, а скінчили 10 мінут після 10 так як заповідали. Така небувала точність у нашій глухій провінції має велике педагогічне значіння, призвичаюючи нашу публику до громадянської дисципліни. Тільки ще наші пані треба відвичити від зовсім некультурної привички забирати на показ своїх дітей, котрі, очевидно, нічого не розуміють з того, що діється на естраді, своїм поведенням і біганиною по салі перепиняють увагу старших, а в додатку займають місця звичайно безплатно. Це є ознакою великої некультурности, від якої можна буде відзвичаїти хіба тим, що контрольор білетів при дверех не буде пускати на салю пань з дітьми. А може треба це зазначити на самих афішах і тоді відпало би згадана неприємна функція білетаря. **Н. Н.**

РІВНЕ. **(З культурно-освітнього життя).** У Рівному були чотири культурно-освітні організації. Просвіта, Пласт, Союз Українок і Літературно-мистецьке Т-во ім. Лесі Українки. Просвіта провадила позашкільну освіту на повіті. Пласт займався духовим та фізичним вихованням молоді. Союз Українок купчив біля себе українське жіноцтво, влаштовував курси крою та шиття і по змозі теж провадив культурно-освітню роботу; Літературно-мистецьке Т-во попри культурно-освітню роботу здобувало собі імя. Так було до 1928 р. В 1928 р. Просвіту й Пласт закрито і зліквідовано. Просвітянське майно згідно з постановою загальних зборів передано Союзові Українок. По ліквідації Просвіти й Пласту деякі діячі зійшли на лінію найменшого спротиву. Просвітяни й пластуни всіх заходів уживали про поновне відкриття Просвіти й Пласту, але надаремно: для Рівенщини готовили „дось іншого“. Те „десь“ на просвітянській руїні повстало в 1931 р. під назвою український клюб „Рідна Хата“. Рідноxатчики видерли незабаром з певних організаторських рук ініціятиву заснування в Рівному т-ва „Українська Школа“ і при чужій допомозі це товариство заснували, залегалізувавши статут. В українському клюбі „Рідна Хата“ знайшло приміщення собі ВУО. Таким робом Рівне має знов у культурно-освітній організації: український клюб „Рідна Хата“ з ВУО, т-во „Українська Школа“, Літературно-Мистецьке Товариство і Союз Українок. Кількість лишилася, змінилася тільки якість. Але якби там не було — не дармують: перші дві обслуговують панство, третя їм допомагає... Одна тільки четверта — обслуговує вповні український нарід, стоючи на аполітичному ґрунті.

КАЛУШ. **(Загальні Збори Філії Т-ва „Сільський Господар“).** Дня 18. ц. м. відбулися тут загальні збори Філії Т-ва „Сільський Господар“. Присутніх ледви 30 осіб, хоч вислано упімнення й повідомлення чільнішим громадянам, сільській інтелігенції, кооперативам, читальням „Просвіти“, Кружкам „С. Г.“ та селянам. Замітна сильна апатія, особливо серед сільських провідників до сільсько-господарської організації. На зборах було всього 3 священиків (на ярмарку цього дня було їх досить багато), хоч вони найбільше повинні „Сільським Господарем“ інтересуватися. Із звідомлення уступаючої ради (до речі кажучи, було на зборах ледви двох членів Ради, решта членів не вважала відповідним прийти на збори) довідалися, що Рада Філії з відходом агронома була нечинною та взагалі не проявляла ніякої праці. Є надія, що нововибрана Рада не піде слідами попередньої, а поведе живішу діяльність в сільсько-господарській ділянці. На 15. травня ц. р. у 84-ті роковини знесення панщини в Галичині улаштовує Філія „С. Г.“ свято „Сільського Господаря“. Головою Ради вибрали о. М. Юркевича, пароха з Хотіня. — **Учасник.**

——o——

СПОРТ.

Поґонь — Україна 4:2 (1:1).

Стрий, 3. V.

Через цілий час перевага Поґоні. В Україні вдоволив лише напад (з виїмком Підлісецького) і воротар. Україна провадила 1:0 а відтак 2:1, одначе з причини слабої гри помочі і оборони не змогла задержати висліду. Ворота добули брати Гоцькі. Суддював незвичайно сторонничо п. Гавсман, який викинув з грища Романа і подиктував проти України аж 3 карні. Жертвою брутальної гри Поґоні впав Олійник, якого дуже поважно розбили.

Лігові мистецтва.

Львів. Чорні—ЛКС 1:1 (0:0).
Львів. Поґонь—ЛКС 1:0 (1:0).
Катовиці. 22 пп. — Рух 2:1 (2:0).
Катовиці. Польонія—Рух 2:1 (1:1).
Познань. Леґія—Варта 5:1 (2:0).

Мистецтва А-кляси.

Львів. Світезь—Гасмонея 4:3 (2:1).
Олд-Бої—Бяли Ожел 2:1 (0:0).
II. Сокіл—Поґонь (Стр.) 3:1 (1:0).
Лехія—Ресовія 4:0 (0:0).
Сокіл II. — Бяли Ожел 5:2 (4:1).
Перемишль. Польонія—Поґонь I. 1:0 (1:0).
Станиславів. Ревера—Чорні I. Б. 1:0 (0:0)

——o——

Краків. Вісла—Ґарбарня 4:0 (1:0).
Краків. Висла—Краковія 3:0 (1:0).
Краків. Вісла—Краковія 5:0 (3:0)

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, Ч. 8. травень. Зміст: В. Дорошенко: Юліян Романчук (з портр.). — Я. Пастернак: Великдень в українських народніх звичаях (1 обр.) — К. Целевич: Ремісничі цехи в Угнові (4 обр.). — Л. Бурачинська: Швеція, країна домашнього промислу (4 обр.). — І хмародери їздять. — Михайло Фарадей. — М. Андрусяк: Зелений Клин (2 обр.)). — Ю. Крохмалюк: Чому на світі забагато збіжжя. — Ю. Крохмалюк: Про штучні погної. — Окис торя. — Ж.: Цікавий звір (1 обр.). — Новий хемічний первень. — Ловля китів у підденному морі. — Ювилей парасоля. — Найбільша скорість. — Ю. Дорош: Кіно, мистецтво живої картини (3 обр.). — М. Левицький: Отрути (2 обр.). — 75-ліття Бессемерової грушки (1 обр.). І. Старчук: Писанки. — Два вечери щодня. — Від коли маємо окуляри. С. Русова: Микита Шаповал (з портр.). — Стратосфера. — Ірасек: Песиголовці. — Японський броневик (1 обр.). — Новий фотографічний апарат. Японці. — Мумії фараонів. — Вісті з „Просвіти". — Важне для тих, що купаються. — Вартість реклями. — Українська Загальна Енциклопедія, зшиток 16—17. На обгортці: Великодне видвоювання помершим на Україні (з рисунку укр. маляря Іжакевича).

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. 1. травня. Ч. 9. Зміст: В. Кузьмович: Завдання найближчих днів. Уваги до реалізації нових шкільних законів. — Анатоль Курдидик: Переможемо! Нарис. (фейл.). — Данило Вахнянин: На передодні Загального Зїзду „Рідної Школи". — Яків Романенко: Батьківські Кружки при школах. — М. Струтинський: Освіта в підземеллі. Як боролися поляки з русифікацією у „Привіслянському Краю" (Королівстві Польськім). — М. Підгірянка: Гомін воскресний несеться (вірш). — До українського Народу! святочна відозва Головної Управи „Рідної Школи". — Олена Степанів: Школи на Україні в XVII і XVIII ст. (З нагоди 300-ліття уродин Мазепи). — Ст. Сірополко: Державний монополь в освітній праці. — М. Підгірянка: Тим, що на засланні (вірш). — М. Пастернакова: Як весна пробудиться... Гаївки у школах „Р. Ш." (Нарис). — К. П.: Народнє шкільництво на Волині. Як вчать у волинських школах? Куратор Шельонговскі „поправляє"... Українські шкільні підручники на Волині. Шкільні бібліотеки на Волині. Шкільні бібліотеки на Волині. Закінчення. — † Юліян Романчук. Посмертна згадка. — З життя „Рідної Школи": Загальний Зїзд „Рідної Школи". Ювилей „Р. Ш." у Львові. Рідно-шкільна діяльність в Городенці. Кооперативне виховання у школах „Р. Ш.". — Бібліографія. Ріжні вісти.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам, ч. 4. Зміст: о. Ст. Ядловський: Енцикліка св. Вітця Пія XI про християнські подружа. о. Юл. Дзерович: Справа виховання молоді у більшовиків. — о. д-р Г. Костельник: Крижівська епархія. — о. П. Дзедзик: Із життя східних неединених церков. — Г. К.: Устрій сербської православної церкви. — о. М. Ч.: Заг. Збори вдов.-сирітського інституту. - . Нові книжки. Всячина. Проповіди.

НОВА ХАТА, ч. 5. Травень. Зміст: К. Ластівка: Орнаментика писанок на буковинському Підгірю. А. Т. О: Карін Міхаеліс. В. Л.: Бібі, історія малої дівчинки. М. Рудницький: 13 Муз ваймарського Олімпійця. Е. Вербицька: Невирішене питання. Г. Ю.: Із театру ім. І. Тобілевича. М. Нижанківська: Фортепяновий концерт Надії Біленької. О. П.: Святочний стіл. Ріжні вісти. І. Іванець: Дзвінниця в селі Лука. Ілюстрації.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ч. 5, травень. — Зміст: М. Мельник: За Десну (вірш). — Як виглядав гетьман Мазепа? — Ст. Венгринович: Весна 1920 р. на Україні. — Ст. Шрамченко: Українська военно-морська політика на Криму у 1917—18 рр. — Н. Кибалюк: Над Смотричем. — Ів. Козак: Дещо про державну жандармерію ЗОУНР. — І. К.: УСС у Володимирі 1916—17 рр. — С. Більський: Короткий історичний нарис розвитку фльоти.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, травень. ч. 9.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 5. 1. травня.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протиалькогольного і протинікотинного руху. Ч. 4-5.

НОВІ ШЛЯХИ, ч. 4. за квітень 1932., журнал для справ політики, літератури й мистецтва.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ, орган Українського Технічного Т-ва, Львів, ч. 3.

ВІСТИ З ЛУГУ, Львів, ч. 4.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, Львів, ч. 9.

„SLOVANSKY PREHLED", sbornik pro poznávání politického, socialniho života slovanskych států a národů. Vydavatel Ad. Cerný. Duben 1932. Ročnik XXIV. Praha.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Institut International d' Agriculture. Rome. Mars. 1932. № 3.

SPRAWY GOSPODARCZE, Biuletyn seminarjum ekonomicznego Wyższej Szkoly Dziennikarskiej.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. IV. 1932 за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 3·00

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун" (саля Ремісничої Палати, Стрілецька площа ч. 7):

Четвер, 5. V., год. 8. веч. **„Гайда на лігнисько!"** музична комедія в 2 частях (вдруге).

Великий Театр.

Середа, 4. травня, год. 7.30 веч. „Чорне Гето".

Четвер, 5. травня, год. 3.30 поп. „Люди в готелі".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 4. травня, год. 8. веч. „Молодість шумить".

Четвер, 5. травня, год. 8. веч. „Молодість шумить".

Театр Новин.

Середа, 4. травня, год. 8. веч. „Леді Шік".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пуща" (на осн. Вайсенгофа).
КАСІНО: „Невіта, квітка Гаванни".
КОПЕРНИК: „Гльорія" (Бриг. Гельм.)
ЛЕВ: „Присуд моря".
МАРУСЕНЬКА: „Гльорія" (Бригіда Гельм.)
МІРАЖ: „Еросова стріла", „Кон і Келлі".
ОАЗА: „Ц. к. фельдмаршал" (Вл. Буріян).
ПАН: „Кенігсмарк".
ПАЛЯС: „Шангай-експрес" (Марлена Дітріх).
ПАСАЖ: „Люди вреии".
ПРОМІНЬ: „Пан Тадей".
СОНЦЕ: „Пат і Патахон як волоцюги".
СТИЛЕВЕ: „Мадам Сатан".
УТІХА: „На Сибір", „Погоня за діямантом" (Том Мікс).
ХИМЕРА: „Дівча з Монпарнасу".

Програма радіо.

Четвер, 5. травня 1932.

Талін (296,1) 18.35 Опера. **Бресляв** (325) 21.00 „Ді дайтшен Кляйн штедтер" ком. Коцебу, **Міляно** (331,4) 21.00 „Пуритани" оп. Белінія. **Гельсінгфорс** (366,1) 17.00, 19.35 Спів, **Лянгенберг** (472,4) 20.00 „Викрадення зі сераю" оп. Моцарта. **Прага** (488,6) 19.30 „Баль в опері" оп. Гайбергера, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Ріголето" оп. Верді, **Харків** (937,5) 16.00, 18,00, 20.00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 5. травня 1932.

13.15, 15.00, 17.50 Симф. поранок, 14.10 „Мало заходу, багато меду" відч., 14.20 Легка музика, 14.40 „Знаряддя при плеканні ростин" відч., 15.55 Почт. скринька для дітей, „Діточа ревія", 16.25, 16.55 Грамофон, 16.40 „Наполеон у переказах і в дійсности" відч., 17.10 „Амер. життя", 17.35 „Значіння вакац. осель", 17.25 „36. Олесніцький, вел. держ. муж" відч., 19.45 „Пімста цісаря" авд., 20.15 Весн. концерт, 21.55 „Розцвіла весна в Лазаревім саді" (бібл. легенда), 22.10 Скрипка, 22.45 Спорт, 23.00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Наддніпрянський Театр дир. П. Карабіневича.

Устрики: 4. V. „Барон Циганів"; 5. V. „Маруся Богуславка".

Ропянка: 6. V. „Запорожець"; 7. V. „Хата за селом"; 8. V. „Вій"; 9. V. „Ой не ходи Грицю".

Лютовиська: 10. V. „Хата за селом"; 11. V. „Барон циганів"; 12. V. „Вій"; 13. V. „Маруся Богуславка"; 14. V. „Запорожець"; 15. V. „Ой не ходи Грицю".

Театр в складі 20 осіб з власною концертовою орхестрою в скорім часі завітає до міст Галичини.

Панів проф. А. Панейка і Т. Гозу прошу ласкаво подати свою адресу на адр.: **Dr. A. Holovka, Praha I. Parlament.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

✝

В ПЕРШІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
бл. п.
Михайлини з Зельских
Соллогубової
вдови по бл. п. о. Іоані, пароху в Неслухові
відправиться дня 7. травня ц. р. в суботу в год. 9. рано
ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ З ПАРАСТАСОМ
в церкві св. о. Николая у Львові, на котру всіх побожних християн отсим запрошує
РОДИНА.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.